ECLI:LV:RIRT:2022:0905.C33301422.4.S

Lietas Nr.C33301422
Lietas arhīva Nr.C-3014-22/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 5.septembrī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese I.Jaunzeme,
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas AS "BALTA" prasībā vienkāršotās procedūras lietā pret AS "OLAINES ŪDENS UN SILTUMS" par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja apdrošināšanas AS "BALTA" cēla tiesā prasību vienkāršotās procedūras lietā pret atbildētāju AS "OLAINES ŪDENS UN SILTUMS" par zaudējumu piedziņu.

[2] Prasība cita starpā pamatota ar šādiem argumentiem.

[2.1] Prasītāja noslēdza ar /pers. A/ apdrošināšanas līgumu, izsniedzot ģimenes apdrošināšanas polisi Nr.633646724, uz kura pamata apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš noteikts no 2018.gada 30.marta līdz 2019.gada 29.martam.

[2.2] Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts. Apsaimniekotājs sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka dzīvokļa appludināšanas cēlonis ir dzīvoklī Nr./numurs/ ūdens filtra (pirms ūdens skaitītāja) bojājums kopīpašumā esošajā cauruļvadā. Prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 1 671,24 *euro* apmērā. Dzīvojamo māju, kurā atradās dzīvoklis apsaimniekoja atbildētāja. Atbildētāja labprātīgi nav atlīdzinājusi prasītājai zaudējumus.

[2.3] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas zaudējumus 1 671,40 *euro*, fiksēto maksu par sadarbību 103,30 *euro*, valsts nodevu 266,20 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 *euro* un noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no galvenā parāda.

[3] Tiesā 2022.gada 14.martā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros prasība netiek atzīta par pamatotu. Paskaidrojumos cita starpā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja ar savu darbību (bezdarbību) ir radījusi zaudējumus. Bojājums bija radies dzīvokļa /adrese/ ūdens filtrā 3/4 (uzstādīts pirms ūdens skaitītāja), kā rezultātā noplūda zem šī dzīvokļa esošais dzīvoklis Nr./numurs/. Plīsums ūdens filtrā notika pēkšņi, bez jebkādām iepriekšēja bojājuma pazīmēm. Pēc bojājuma konstatēšanas, ūdens padeve nekavējoties tika atslēgta. Ūdens filtra pēkšņo bojājumu apliecināja arī pati dzīvokļa īpašniece, jo nekāda ūdens noplūde pirms tam nebija manīta un sūdzības netika saņemtas. Ūdens filtra bojājums ir noticis negaidīti, bez jebkādas citas personas iejaukšanās, tādējādi nav konstatējama atbildētājas bezdarbība, nolaidība vai paviršība, kuras rezultātā radīti zaudējumi dzīvokļa Nr./numurs/ īpašniecei. Atbildētāja šādu bojājuma rašanos nevarēja paredzēt, tādēļ nav vainojama par minēto zaudējumu rašanos.

[3.2] Dzīvojamās mājas ekspluatācijas uzsākšanas gads ir 2007. Avārijas brīdī ūdensapgādes caurules bija nokalpojušas nepilnus 11 gadus. Tādējādi ūdensapgādes sistēmu nevar uzskatīt par avārijas stāvoklī esošu. Ministru kabineta noteikumu Nr.907 pielikuma punktā 2.1. un 2.2. nav minēti ūdens filtri un to vidējais normatīvais kalpošanas ilgums, jo ūdens filtru uzstādīšana nav apsaimniekotāja pienākums, bet gan dzīvokļa īpašnieka izvēle. Ūdens filtrs tiek uzstādīts uz dzīvokļa īpašumā esošajā ūdensvadā starp ūdens patēriņa skaitītāju un ventili (krānu) pie stāvvada. Šie ūdens filtri ir pašu dzīvokļa īpašnieku īpašums un bojājuma gadījumā viņi ir atbildīgi par ūdens noplūdēm.

[3.3] Mājas inženierkomunikācijas un citu būvelementu vizuālā pārbaude tika veikta 2018.gada 3.aprīlī. Prasītāja nav apstrīdējusi atbildētājas 2018.gada 12.jūlijā sagatavoto aktu Nr.62. Aktā pārrakstīšanās kļūdas pēc ir norādīts, ka ūdens filtra bojājums noticis kopīpašumā esošajā cauruļvadā, kas neatbilst patiesībai, jo stāvvados ūdens filtri netiek iebūvēti. Prasītājas 2018.gada 1.jūnija bojātā īpašuma apskates protokolā vispār nav minēts ūdens noplūdes iemesls un ūdens noplūdes vieta, nav noteikts, kas vainojams šajā ūdens noplūdē. Viss pierakstīts no cietušās dzīvokļa īpašnieces vārdiem.

[3.4] Prasītāja ir izmaksājusi kompensāciju 657 *euro* apmērā par saliešanas rezultātā bojā gājušo mantu. 2018.gada 1.jūnija bojātā īpašuma apskates protokolā norādīts, ka salietā iedzīve, un tieši - iebūvējamā virtuves iekārta, tvaika nosūcējs un elektriskā plīts. Tas, ka iekārtas tika salietas nenozīmē, ka tās tika tiktāl bojātas, ka nedarbojas un vairs nav izmantojamas. Atbildētājai nav iesniegti speciālistu slēdzieni. Atbildētājas darbiniekiem dzīvokļa apskates laikā 2018.gada 12.jūlijā nopludinātā dzīvokļa īpašniece nenorādīja par bojātajām mēbelēm vai sadzīves tehniku, līdz ar to, šāda prasība ir nepamatota.

[4] Tiesā 2022.gada 14.martā saņemtajos paskaidrojumos, atbildētāja lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē. Tiesa, izvērtējot atbildētājas lūgumu atzīst, ka nav pamata lietas izskatīšanai mutvārdu procesā, jo atzīst lietā iesniegtos paskaidrojumus un pierādījumus par pietiekošiem.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

[6] Ģimenes apdrošināšanas polise Nr.633646724 apliecina, ka /pers. A/ apdrošināja tai piederošo dzīvokļa īpašumu /adrese/ uz laiku no 2018.gada 30.marta līdz 2019.gada 29.martam (lietas 19.-20 un 25.-26.lapa).

[6.1] Uz mantas apdrošināšanas zaudējuma aprēķina atlīdzības pieteikumam pamata /pers. A/ tika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība 1 671,24 *euro* apmērā par 2018.gada 19.maijā iestājušos apdrošināšanas gadījumu. Uz izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības pamata prasītāja regresa kārtībā pieprasīja no atbildētājas zaudējumu atlīdzību un saņēma atteikumu šajā sakarā (lietas 12.-18. un 21.-23.lapa).

[6.2] Atbildētāja 2018.gada 12.jūlijā veica dzīvokļa īpašuma /adrese/ apskati, norādot appludināšanas iemeslu - dzīvoklī Nr./numurs/ notika neparedzēts ūdens filtra 3/4 (pirms ūdens skaitītāja) bojājums kopīpašumā esošajā cauruļvadā. Konstatēti bojājumi virtuvē: griesti - salieti, ūdens rūsas plankumi un krāsojamās tapetes 100 procenti, sienas - salietas, ūdens rūsas pēdas, atgājušas sienas, krāsojamās tapetes 100 procenti, daļēja reģipša maiņa un pelējums uz reģipša. Nepieciešama elektroinstalācijas pārbaude, iespējami slēptie defekti, nolieta iedzīve - iebūvējamā virtuves iekārta 2200 *euro*, tvaika nosūcējs 150 *euro* un elektriskā plīts (keramiskā) *AEG* 500 *euro*. Apskatē piedalījās /pers. A/ un prasītājas pārstāvis (lietas 27.-28. un

54.lapa).

[6.3] Prasītāja 2018.gada 1.jūnijā veica dzīvokļa īpašuma /adrese/ apskati, konstatējot, ka dzīvoklis ir labā stāvoklī, lamināta grīdas segums telpās, krāsojamās tapetes uz sienām un griestiem. Pēc dzīvokļa īpašnieces vārdiem paskaidrots, ka augšstāva kaimiņi kārtējo reizi aplējuši dzīvokli. Precīzu iemeslu nezina, jo kaimiņi neielaida dzīvoklī (lietas 28.lapa).

[7] Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka atsevišķā īpašumā atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem. Kopīpašumā esošajā daļā ietilpst [..] dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma [..] (Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkts).

[7.1] Saskaņā ar atbildētājas 2018.gada 12.jūlija aktā konstatēto, dzīvokļa īpašumā /adrese/ notika pirms ūdens skaitītāja uzstādītā ūdens filtra bojājums kopīpašumā esošajā cauruļvadā. Atbildētājas paskaidrojumos norādīts, ka aktā kļūdaini norādīts, ka ūdens filtra bojājums noticis kopīpašumā esošajā cauruļvadā, jo stāvvados ūdens filtri netiek iebūvēti. Minētajam atbildētājas apgalvojumam prasītāja nav iebildusi un arī nav izteikusi iebildes par aktā norādīto. Tas, kurš izteic savu piekrišanu, Civillikuma 1432.panta izpratnē ir pieņēmis darbību ar visām tās tiesiskām sekām un nevar vairs vēlāk savu piekrišanu ierobežot (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 19.februāra spriedums lietā Nr.SKC-7/2018*).

[7.2] Atzīstams, ka ūdens filtra bojājums, kas izraisīja ūdens noplūdi, radot dzīvokļa īpašuma /adrese/ īpašniekam zaudējumus atradās dzīvokļa īpašuma /adrese/ atsevišķā īpašumā, jo atrodas pirms individuālā ūdens patēriņa skaitītāja, kas arī atrodas atsevišķā dzīvokļa īpašumā - /adrese/, un atbildība par zaudējumu nodarīšanu gulstas uz dzīvokļa īpašuma /adrese/ dzīvokļa īpašnieku, jo bojājums nav radies cauruļu koplietošanas daļā, atbildību par ko, nestu atbildētāja.

[8] Nekonstatējot atbildētājas darbību vai bezdarbību zaudējumu nodarīšanā tiesa atzīst par pamatotu konstatēt, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" (redakcijā, kas bija spēkā uz zaudējumu nodarīšanas brīdi), 13.punktā noteikts, ka reizi mēnesī veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude: 13.1. apkures sistēmai; 13.2. ūdensapgādes sistēmai; 13.3. kanalizācijas sistēmai; 13.4. ventilācijas sistēmai un klimata iekārtām; 13.5.gāzesapgādes sistēmai. No lietas materiālos esošā mājas /adrese/ 2018.gada 3.aprīļa apsekošanas akta kopijas redzams, ka cita starpā nav nepieciešams neliels vai būtisks remonts ēkas inženiertīklos (lietas 49.lapa). Arī daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas īpašnieki, kārtībā, kāda noteikta 2013.gada 25.aprīļa līgumā par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, nav informējuši atbildētāju par kopīpašumā konstatētiem bojājumiem vai apstākļiem, kas tādus var radīt (lietas 50.-52.lapa).

[8.1] Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumam pārvaldniekam būtu jānodrošina mājas uzturēšanai un apsaimniekošanai nepieciešamie darbi, kas Civillikuma izpratnē ir darbi, kurus veic, lai nepieļautu mājas bojāeju vai sabrukšanu un nepasliktinātu mājas tehnisko stāvokli. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta "d" apakšpunkts noteic, ka obligātās pārvaldīšanas darbības ir dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) [..] atbilstoši normatīvo aktu prasībām: dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

[8.2] Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 2.pielikuma 2.1. un 2.2.punktu plastmasas cauruļvadu vidējais normatīvais kalpošanas ilgums ir no 15 līdz 20 gadiem. Kā norādīts atbildētājas paskaidrojumos, tad uz avārijas brīdi ūdensapgādes caurules bija nokalpojušas nepilnus 11 gadus (dzīvojamās mājas ekspluatācijas uzsākšanas gads - 2007. (lietas 53.lapa)). No minētā izriet, ka atbildētāja, kā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotāja savus pienākumus ir veikusi ievērojot Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības.

[9] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina (Civillikuma 1775.pants). Savukārt Civillikuma 1779.pants uzliek pienākumu atlīdzināt zaudējumus, ko persona ar savu darbību vai bezdarbību nodarījusi.

[9.1] Tiesību doktrīnā atzīts, ka zaudējumu pierādīšanai nepieciešami četri priekšnoteikumi: personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), personas vaina, zaudējumu esamība un apmērs, un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. No minētā secināms, ka tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus jānoskaidro, vai pastāv tāds pierādījumu kopums, kas apliecina likumā paredzētos zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnosacījumus.

[9.2] No zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumiem, prasītāja ir pierādījusi zaudējumu esamību un apmēru, taču nav gūts pierādījums faktam, ka zaudējumi radušies atbildētājas prettiesiskas rīcības rezultātā, vaina un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. Ievērojot konstatētos apstākļus, prasības pieteikumā norādītais zaudējumu rašanās cēlonis nav pietiekams pamats, lai atzītu, ka atbildētāja ir vainojama nekustamā īpašuma /adrese/ zaudējumu nodarīšanā dzīvokļa īpašniekam, tādējādi prasība ir noraidāma.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai un 96.panta piektajai daļai tiesa pierādījumus neiegūst, bet pamato spriedumu uz lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem un sniegtajiem paskaidrojumiem. Citiem vārdiem, tiesai, izskatot lietu, jānoskaidro lietas apstākļi, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā - prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti.

[11] Noraidot prasījumu par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu, nav pamata pievērsties pārējo prasījumu, proti, par administrēšanas izdevumu saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 kā zaudējumu piedziņu, izspriešanai, jo tie ir pakārtoti regresa prasījumam par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.panta pirmo daļu un 8.panta pirmo daļu, un 92.- 97., 189.-193. un 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt apdrošināšanas AS "BALTA" prasību vienkāršotās procedūras lietā pret AS "OLAINES ŪDENS UN SILTUMS" par zaudējumu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajos gadījumos Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Jaunzeme